

Lukáš Beňa, Oběh českých a uherských zlatých mincí mezi střední a západní Evropou v období let 1325-1420. Bakalářská práce. Praha, FHS UK 2010, 75 s., 3 přílohy.

oponentský posudek

Předložená bakalářská práce zkoumá oběh zlatých mincí v oblasti Říše (resp. dnešního Německa), Čech a Itálie v období od první zlaté ražby ve střední Evropě po husitské války. Hlavním primárním pramenem jsou autorovi hmotné prameny, tj. mince (s. 10). Je si vědom interpretačních limitů jednotlivých typů nálezů a kriticky přihlíží k nálezovým situacím. Výpověď hmotných pramenů doplňuje prameny písemnými, které ovšem zná jen prostřednictvím sekundární literatury. To je pochopitelně značně omezující faktor, nicméně autor tuto skutečnost otevřeně deklaruje (s. 8). Odborná literatura mu ovšem umožňuje konstruovat historický kontext, v rámci kterého se ve svých interpretacích pohybuje.

Kvantitativním a komparativním vyhodnocením nálezů mincí odpovídá na výzkumné otázky, které si položil v úvodu, přičemž jeho závěry jsou konfrontovány s výpovědí pramenů písemných (resp. sekundární literatury). V tomto smyslu je třeba vnímat Beňovu práci jako velmi solidní analýzu vybraného vzorku pramenů (9 mincovních nálezů v Říši, 5 v Itálii, 11 v Čechách) ukotvenou v širších souvislostech. Základní slabinu předložené práce je možné vidět ve skutečnosti, že autor neuvádí, jakým kritériem se řídil výběr analyzovaných depotů, což je pochopitelně zásadní faktor pro dopad autorových závěrů. S tím souvisí i absence kritického zhodnocení předchozí literatury. Autor sice v úvodu uvádí čtyři studie (Nohejlová-Prátová 1965; Zaoral 1990; 2006; 2016), na které by rád navázal (s. 7), avšak není zjevné, kam svým bádáním dosavadní výzkum posouvá. Na jiném místě sice upozorňuje na rozpory v odborné literatuře (s. 28-29), nicméně se s nimi nepokouší vyrovnat. Například uvedený faktografický nesoulad týkající se výše dluhu anglického krále (Graus 1950; Štefánek 2007) přímo vybízí ke konzultaci primárního pramene (s.29, 32).

V souvislosti s písemnými prameny se objevují i nepřesnosti. Autor například zmiňuje, že v českých zemích existují pouhé zlomky účetních knih, přičemž jako příklad uvádí knihy počtů města Brna z let 1343-65 (s.11 a 28). Nepřekvapí tedy, že mu unikla jejich pramenná edice s úvodní studií.¹ Fragmentálně jsou ovšem dochovány kupecké účetní knihy, které rovněž nezná.² Dalo by se upozornit i na další účetní prameny. Například účty Jindřicha

---

¹ Mendl, B. (ed.). *Knihy počtů města Brna z let 1343-1365*. Brno 1935.

² Graus, F. Tři zlomky českých kupeckých knih z doby předhusitské, *ČsČH* 4, 1956, s. 644-654. - Pletzer, K. Zlomek obchodní knihy kupce Leona, *JSH* 32, 1963, s. 59-60.

z Derby (1392) by mohly dokreslit podávaný obraz nejen ve smyslu poutnických peněz, ale zejména pokud jde o měnové poměry v oblasti od Baltu po Benátky.³

V rámci formulovaných závěrů bych očekával (vzhledem k zdůrazňování papežského fiskalismu, s. 44-45, 64) minimálně zmínku o papežském schizmatu (1378), přičemž se pochopitelně nabízí otázka, zda se dvojpapežství odrazilo ve finančním zatížení (papežský desátek) rozděleného křesťanského světa.

Po formální stránce zarazí poněkud nezvyklý citační úzus, kdy autor uvádí průběžně vždy plnou citaci literatury (pokud nenásleduje v těsném sledu). Podobně se text převzatý z článku R. Zaorala (2016) objevuje v plném znění třikrát (s. 15 pozn. 36, s. 28 pozn. 76, s. 33 pozn. 101).

Celkově lze předloženou práci vnímat pozitivně jako kritickou analýzu vybraného souboru hmotných pramenů v širším kontextu, která může být základem dalšímu bádání. Z uvedených důvodů navrhuji hodnotit bakalářskou práci Lukáše Beňi v závislosti na kvalitě obhajoby v pásmu *výborně-velmi dobře*.

V Praze 28.5.2016

Mgr. Marek Suchý, Ph.D.

---

³ Toulmin-Smith, L. (ed.). *Expeditions to Prussia and the Holy Land made by Henry Earl of Derby, afterwards Henry IV, in the years 1390-91 and 1392-93. Being the accounts Kept by His Treasurer during two years* (Camden Society, New Series 52). [Westminster] 1965 (reprint z r. 1894).